

การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม
Development of disbursement of extra-budgetary funds process at
Maha Sarakham Hospital.

(Received: October 17,2025 ; Revised: October 23,2025 ; Accepted: October 25,2025)

สิริญญาพร คงแสนคำ¹
Sirinyaporn Kongsankum¹

บทคัดย่อ

การศึกษา การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ และศึกษาการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือน มิถุนายน 2568 ถึง สิงหาคม 2568 รวม 3 เดือน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม จำนวน 80 คน เก็บรวบรวมข้อมูล จากรายงานการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคามและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Dependent t – test

ผลการศึกษา พบว่า ภายหลังการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ปี 2567 กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายเงินยืมราชการ ปีงบประมาณ 2567 รวมระยะเวลาประมาณ 7 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 376 ฉบับ กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ ปีงบประมาณ 2567 (ไม่ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 10 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 196 ฉบับ กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ ปีงบประมาณ 2567 (ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 5 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 148 ฉบับและความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนและหลังดำเนินการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ภายหลังการดำเนินงานความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม หลังการดำเนินงาน มีค่าสูงกว่าก่อนการดำเนินการ

คำสำคัญ: กระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินยืมราชการ การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ

Abstract

The study, "Developing the Off-Budget Disbursement Process at Mahasarakham Hospital," aimed to study off-budget disbursement and the development of the off-budget disbursement process at Mahasarakham Hospital. This action research was conducted between June 2025 and August 2025, a total of 3 months. The sample consisted of 80 personnel involved in off-budget disbursement at Mahasarakham Hospital. Data were collected from reports on off-budget disbursements at Mahasarakham Hospital and questionnaires. Data were analyzed using content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, and a dependent t-test.

The study found that after developing the off-budget disbursement process at Mahasarakham Hospital in 2024, the process for disbursing government loans for fiscal year 2024 took approximately 7 working days per document, with 376 documents completed. The process for disbursing project expenses and travel expenses for fiscal year 2024 (without government loans) took approximately 10 working days per document, with 196 documents completed. The process for disbursing project expenses and travel expenses for fiscal year 2024 (without government loans) took approximately 5 working days per document, with 148 documents completed. The understanding of personnel involved in the off-budget disbursement process at Mahasarakham Hospital before

¹ โรงพยาบาลมหาสารคาม

and after implementation showed a statistically significant difference at the 0.05 level. After implementation, personnel's understanding of the off-budget disbursement process at Mahasarakham Hospital was higher than before implementation.

Keywords: off-budget disbursement process, government loan disbursement, project expense disbursement, travel expenses

บทนำ

เงินนอกงบประมาณถือเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะในองค์กรที่มีภารกิจเฉพาะ เช่น โรงพยาบาล ซึ่งต้องการความยืดหยุ่นในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อรองรับความต้องการที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เงินนอกงบประมาณหมายถึงรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมหรือบริการของหน่วยงาน เช่น ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าธรรมเนียม หรือรายได้จากโครงการพิเศษ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการจัดสรรงบประมาณประจำปีของรัฐ หลักการสำคัญของการบริหารเงินนอกงบประมาณคือความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร การบริหารจัดการเงินประเภทนี้จึงต้องมีระบบและกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความจำเป็นเร่งด่วนและสนับสนุนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{1,2}

เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณจำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรฐานและระเบียบที่กำหนดไว้ มาตรฐานเหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำเอกสาร การอนุมัติ ไปจนถึงกระบวนการตรวจสอบและติดตามผล เพื่อให้มั่นใจว่าการเบิกจ่ายเป็นไปตามวัตถุประสงค์และไม่เกิดความเสียหายต่อองค์กร ตัวอย่างเช่น การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการจะต้องมีเอกสารประกอบที่ครบถ้วน เช่น หนังสืออนุมัติโครงการ รายละเอียดค่าใช้จ่าย และใบเสร็จรับเงิน นอกจากนี้ การปฏิบัติตามมาตรฐานยังช่วยลดความเสี่ยงต่อปัญหาทางกฎหมายและข้อครหาที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่โปร่งใสในกระบวนการ มาตรฐานดังกล่าวยังส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ลดความสับสน

และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งนี้ การกำกับดูแลโดยผู้บริหารระดับสูงยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นความโปร่งใสและความรับผิดชอบ¹

กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โดยเฉพาะในองค์กรที่มีลักษณะงานซับซ้อน เช่น โรงพยาบาล มหาสารคาม ที่ต้องจัดการกับเอกสารจำนวนมาก และขั้นตอนที่หลากหลาย กระบวนการนี้เริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูล ประสบการณ์ และความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในทุกกระดับ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็ง รวมถึงอุปสรรคที่พบในกระบวนการเบิกจ่าย จากนั้นนำข้อมูลเหล่านี้มาถอดบทเรียนเพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติใหม่ที่เหมาะสมกว่าเดิม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร นอกจากนี้ กระบวนการดังกล่าวยังช่วยเพิ่มพูนทักษะความรู้ และมุมมองใหม่ ๆ ให้แก่บุคลากร ทำให้สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินอย่างต่อเนื่อง²

แม้ว่าการบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณจะมีข้อดีในด้านความยืดหยุ่น แต่ก็ยังคงเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านบัญชีและการเงิน ซึ่งส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการจัดทำเอกสาร หรือขั้นตอนที่ซับซ้อนเกินไปจนทำให้เกิดความล่าช้า นอกจากนี้ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่ทันสมัยหรือไม่มีระบบกลางสำหรับติดตามสถานะของเอกสาร ยังเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความยุ่งยากในกระบวนการ อีกทั้งยังพบปัญหาด้านความ

เข้าใจในระเบียบข้อกำหนดของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดหรือขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน ปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการเบิกจ่าย แต่ยังอาจสร้างผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร ดังนั้น การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยทั้งการพัฒนากระบวนการเทคโนโลยี การฝึกอบรมบุคลากร รวมถึงการปรับปรุงขั้นตอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร³

โรงพยาบาลมหาสารคาม เป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ตั้งอยู่ที่เลขที่ 168 ถนนผดุงวิทย์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2490 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการทางการแพทย์ แก่ประชาชนในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง ลด ความจำเป็นในการเดินทางไปรักษาในกรุงเทพฯ โรงพยาบาลมีบทบาทสำคัญในการเป็น ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก และเป็น สถานับสมทบของคณะแพทยศาสตร์มหาวิยาลัยขอนแก่น ปัจจุบัน โรงพยาบาลมหาสารคามมีจำนวนเตียง 580 เตียง พร้อมด้วยบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ รวมถึงทีมแพทย์เฉพาะทางและพยาบาลวิชาชีพที่พร้อมให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ ยังมีบริการเฉพาะทาง เช่น คลินิกอภีเวชกรรม การตรวจสุขภาพประจำปี และคลินิกตรวจการนอนหลับ เพื่อดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างครอบคลุม การบริหารเงินนอกงบประมาณของโรงพยาบาลมหาสารคามเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเงินและการบัญชี ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการจัดทำเอกสารและกระบวนการเบิกจ่าย นอกจากนี้ ระบบการควบคุมภายในที่ไม่สมบูรณ์ยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการเบิกจ่ายเงินที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน การบันทึกข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนยังเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเพื่อให้การตรวจสอบและติดตามผลการเบิกจ่ายมีประสิทธิภาพ การไม่เข้าใจระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้และเบิก

จ่ายเงินนอกงบประมาณก็เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการเบิกจ่ายที่ไม่ถูกต้อง สุดท้าย การไม่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความล่าช้าและข้อผิดพลาดในการบริหารจัดการเงินนอกงบประมาณ การแก้ไข ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน การฝึกอบรมบุคลากร และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารเงินนอกงบประมาณ

จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

วิธีการวิจัย

รูปแบบงานวิจัย

การศึกษา การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือน มิถุนายน 2568 ถึง สิงหาคม 2568 รวม 3 เดือนและใช้ข้อมูลในการศึกษา ระหว่างเดือน ตุลาคม 2565 ถึง กันยายน 2567 รวม 24 เดือน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรโรงพยาบาลมหาสารคาม

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม จำนวน 80 คน ดังต่อไปนี้

- 2.1 กลุ่มภารกิจด้านอำนวยการ จำนวน 5 คน
- 2.2 กลุ่มภารกิจด้านบริการปฐมภูมิ จำนวน 15 คน
- 2.3 กลุ่มภารกิจด้านพัฒนาระบบบริการและสนับสนุนบริการสุขภาพ จำนวน 5 คน
- 2.4 กลุ่มภารกิจด้านบริการทุติยภูมิและตติยภูมิ จำนวน 15 คน
- 2.5 กลุ่มภารกิจด้านผลิตบุคลากรทางการแพทย์ จำนวน 10 คน
- 2.6 กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล จำนวน 30 คน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้
เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion Criteria)

1. เป็นบุคลากรของโรงพยาบาลมหาสารคามในสังกัดกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ ตามที่ระบุไว้ในโครงร่าง
2. ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรงหรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่าย การตรวจสอบ หรือการอนุมัติ การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ
3. มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบันอย่างน้อย 6 เดือน เพื่อให้มีความเข้าใจในกระบวนการเบิกจ่ายเดิมและการเปลี่ยนแปลง
4. ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยสมัครใจ หลังจากได้รับข้อมูลชี้แจงอย่างครบถ้วน (Informed Consent)

5. สามารถสื่อสาร และให้ข้อมูลได้ครบถ้วน ทั้งการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria)

1. บุคลากรที่อยู่ระหว่างลาหยุดติดต่อกันเกิน 1 เดือน ในช่วงเก็บข้อมูล
2. บุคลากรใหม่ที่มี ประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อยกว่า 6 เดือน (เพื่อป้องกันข้อมูลไม่ครบถ้วนและขาดการเปรียบเทียบจากประสบการณ์เดิม)
3. บุคลากรที่ ปฏิเสธหรือไม่สามารถให้ความยินยอม เข้าร่วมการวิจัย

4. บุคลากรที่ ย้ายหน่วยงาน หรือลาออกระหว่างดำเนินโครงการวิจัย

5. บุคลากรที่มี ข้อจำกัดด้านสุขภาพ หรือภาระงานพิเศษที่ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมหรือการเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม โดยมีกิจกรรม/ขั้นตอนในการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ประกอบด้วย การวิเคราะห์การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ การกำหนดแนวทางการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ การประชุมชี้แจงแนวทางการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ การดำเนินการตามแนวทางการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ และการสรุปผลการดำเนินการตามแนวทางการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1) รายงานการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

2) แบบสอบถามความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม เป็นแบบ Rating scale 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความดังกล่าวมากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความดังกล่าวมาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความดังกล่าวปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความดังกล่าวน้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความดังกล่าวน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้⁴

คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	มีความเข้าใจมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความเข้าใจมาก
2.61 – 3.40	มีความเข้าใจปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความเข้าใจน้อย
1.00 - 1.80	มีความเข้าใจน้อยที่สุด

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ ทดสอบ ความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและแก้ไข 3 ท่าน (IOC) เพื่อหาค่าความสอดคล้องหรือดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ กับ จุด ประ ส ง ค์ (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในการทำแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach method) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.895

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การศึกษา การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ขั้นตอนที่ 1 Plan (วางแผน)

1. การวิเคราะห์การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

2. การศึกษาความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนดำเนินการ

3. การกำหนดแนวทางการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

ระยะที่ 2 ขั้นการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 2 Act (ปฏิบัติ)

4. การดำเนินการตามแนวทางการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 3 Observe (สังเกตและเก็บข้อมูล)

5. การศึกษาผลของการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

6. การศึกษาความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม หลังดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 4 Reflect (สะท้อนผลและปรับปรุง)

7. วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนพัฒนา

8. การสรุปผลการดำเนินการตามแนวทางการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Dependent t – test

จริยธรรมการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการศึกษาวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลมหาสารคาม

ผลการวิจัย

1. กระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ปี 2566

1.1 การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ประกอบด้วย กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายเงินยืมราชการ ปีงบประมาณ 2566 รวมระยะเวลาประมาณ 14 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 376 ฉบับ

1.2 กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ งบประมาณ

2566 (ไม่ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 22 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 196 ฉบับ

1.3 กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ งบประมาณ 2566 (ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 12 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 182 ฉบับ

1.2 ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง หลังดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ปี 2567

2.1 กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายเงินยืมราชการ ปีงบประมาณ 2567 รวมระยะเวลาประมาณ 7 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 376 ฉบับ

2.2 กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ ปีงบประมาณ 2567 (ไม่ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 10 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 196 ฉบับ

2.3 กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ ปีงบประมาณ 2567 (ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 5 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 148 ฉบับ

3. การเปรียบเทียบความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนและหลังดำเนินการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ภายหลังการดำเนินงานความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม หลังการดำเนินงาน มีค่าสูงกว่าก่อนการดำเนินการ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ
โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนและหลังดำเนินการ (Dependent t – test)

ตัวแปร	ก่อน		หลัง		df	t	p-value	95%CI	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.				lower	upper
กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายยืมราชการ	2.92	0.39	4.33	0.39	79	-19.733	.000	-1.53204	-1.25129
กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ	3.06	0.30	4.30	0.37	79	-18.458	.000	-1.30892	-1.05410
กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ	2.95	0.38	4.36	0.64	79	-19.082	.000	-1.52648	-1.23811
รวม	2.98	0.35	4.19	0.89	79	-19.703	.000	-1.45169	-1.18529

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา กระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ปี 2566 พบว่าการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ประกอบด้วย กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายเงินยืมราชการ ปีงบประมาณ 2566 รวมระยะเวลาประมาณ 14 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการ

จัดทำไปทั้งสิ้น 376 ฉบับ กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ งบประมาณ 2566 (ไม่ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 22 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 196 ฉบับและกระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ งบประมาณ 2566 (ยืมเงิน

ราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 12 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 182 ฉบับ และความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกันกับการศึกษาของ วิพารัตน์ ศรีสวัสดิ์⁴ ได้ศึกษาแนวทางการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณตามแผนเงินบำรุงหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข: กรณีเขตสุขภาพที่ 6 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า หน่วยบริการในเขตสุขภาพที่ 6 จัดทำแผน เงินบำรุง ยังไม่ถูกต้อง และไม่เป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด มีปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้การใช้จ่ายเงินบำรุงของหน่วยบริการ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเงินบำรุง ผู้ตรวจสอบภายในจึงมีหน้าที่โดยตรงในการให้ความเชื่อมั่น เพื่อสนับสนุนการใช้จ่ายเงินบำรุงให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ลดความเสี่ยงการเกิดข้อผิดพลาด ผู้เขียนจึงจัดทำแนวทางการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณตามแผนเงินบำรุงหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข: กรณีเขตสุขภาพที่ 6 ขึ้น เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณตามแผนเงินบำรุง เพื่อกำกับการดำเนินงานเป็นระบบที่มีคุณภาพ ลดความเสี่ยงด้านการเบิกจ่ายเงินบำรุง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำการศึกษากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ปี 2567 ตามแนวทางเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ^{5,6} และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง⁷ ซึ่งผลการพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณส่งผลให้ กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายเงินยืมราชการ ปีงบประมาณ 2567 รวมระยะเวลาประมาณ 7 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 376 ฉบับ กระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ ปีงบประมาณ 2567 (ไม่ยืมเงินราชการ)

รวมระยะเวลาประมาณ 10 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 196 ฉบับกระบวนการปฏิบัติงานเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ ปีงบประมาณ 2567 (ยืมเงินราชการ) รวมระยะเวลาประมาณ 5 วันทำการ/1 ฉบับ ดำเนินการจัดทำไปทั้งสิ้น 148 ฉบับ โดยที่การปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ (เงินยืมราชการ ค่าใช้จ่ายโครงการ ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ) ในปีงบประมาณ 2566 มีความล่าช้า จึงได้มีการปรับปรุงกระบวนการเบิกจ่ายใหม่ในปี 2567 และเปลี่ยนวิธีการจ่ายเงินจากการจ่ายด้วยเช็ค เป็น จ่ายโดยการโอนผ่านระบบ KTB Corporate Online เข้าบัญชีผู้เบิกเงิน จึงทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม หลังดำเนินการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและ ความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม ก่อนและหลังดำเนินการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่ภายหลังการดำเนินงานความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ โรงพยาบาลมหาสารคาม หลังการดำเนินงาน มีค่าสูงกว่าก่อนการดำเนินการ สอดคล้องกันกับการศึกษาของ มยุรี คนยัง⁸ ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเงินการคลังของโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา การบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัดพบว่า (1) การดำเนินงานด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการการเงินการคลัง ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 แห่ง (2) การดำเนินงานด้านศูนย์จัดเก็บรายได้คุณภาพ ผ่านเกณฑ์ จำนวน 21 แห่ง (3) โรงพยาบาลไม่วิกฤติทางการเงิน ระดับ 6-7 ผ่านเกณฑ์จำนวน 20 แห่ง โรงพยาบาลผ่านเกณฑ์ ทั้ง 3 เป้าหมายตัวชี้วัดจำนวน 10 แห่ง คณะกรรมการบริหารการเงินการคลังโรงพยาบาลรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารการเงินการคลังทุกกิจกรรมและ

ระดับมาก ร้อยละ 57.54 เห็นด้วยทุกกิจกรรมและระดับมาก ร้อยละ 85.16 มีการดำเนินงานบริหารการเงินการคลังระดับดีมากและดี ร้อยละ 58.66 และการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารการเงินการคลังโรงพยาบาล และความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารการเงินการคลังโรงพยาบาลของคณะกรรมการบริหารการเงินการคลัง โรงพยาบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานบริหารการเงินการคลังโรงพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของ พรทิพย์ ชมเดชภักค์วัฒน์ กลั่นปรีชา ทิพวรรณ กลั่นปรีชา⁹ ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานเบิกจ่ายงบประมาณ กองบริหารการคลัง กรมควบคุมโรค ผลการศึกษาวิจัยพบว่า (1) กระบวนการปฏิบัติใหม่ใช้ระยะเวลาการปฏิบัติงานลดลงจาก กระบวนการปฏิบัติงานเดิม 36.57% แสดงให้เห็นว่า รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่สามารถลดระยะเวลาสูญเสียไปในขั้นตอนการปฏิบัติงานเดิมได้ (2) การเบิกจ่ายงบประมาณ อนุมัติจ่ายตรง เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินได้ภายใน 11 วันทำการ คิดเป็นร้อยละ 84.68 (3) การเบิกจ่ายงบประมาณ อนุมัติเงินยืมราชการ/จ่ายผ่านส่วนราชการ สามารถดำเนินการเบิกจ่ายเงินได้ภายใน 12 วันทำการ คิดเป็นร้อยละ 76.83 (4) อาสาสมัครมีความคิดเห็นต่อกระบวนการปฏิบัติงานที่ได้พัฒนาขึ้นคือ ทำให้อาสาสมัคร ได้เรียนรู้รายละเอียดของงานและกระบวนการทำงานของกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น เมื่อเกิดข้อผิดพลาดสามารถแก้ไข ได้อย่างตรงจุด เพราะรู้ที่มาที่ไปของเอกสาร สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนางานเดิมของตนเองได้แต่ก็ยังมีความอุปสรรคในเรื่องของการขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านอื่นที่เรียนรู้ใหม่ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลงเนื่องจาก 1 คนทำงานหลายด้าน เนื่องานมากขึ้น ปริมาณงานมากขึ้น ความรู้ความเชี่ยวชาญลดน้อยลง มีความกดดัน เครียด เกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน เพราะงานกระจุกอยู่ที่ คน ๆ เดียว และมีข้อเสนอแนะคือ ควรใช้วิธีการอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่ จัดคนให้

เหมาะสมกับความ ถนัด ใช้วิธีหมุนเวียนงาน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณสามารถตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้นก่อนส่งเบิกและ ลดข้อผิดพลาดของเอกสารการเบิกจ่าย ซึ่งจะทำให้การเบิกจ่ายมีความรวดเร็วมากขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ อุไรพร ดิเรกศรี¹⁰ ได้ศึกษาการประเมินคุณภาพรายงานทางการเงินของโรงพยาบาลหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพรายงานทางการเงินมีความครบถ้วน ทันเวลา เปรียบเทียบได้และใช้ประกอบการตัดสินใจได้ดีขึ้น จากปีงบประมาณ 2564 ที่มี Score C- พัฒนาเป็น Score A และ B ในปีงบประมาณ 2565-2566 โดยมีการบริหารด้านรายได้ เจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ และคลังอย่างเป็นรูปธรรม มีคณะกรรมการควบคุม กำกับ ติดตาม เฝ้าระวังความเสี่ยงด้านคุณภาพรายงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเบิกจ่ายให้มีความรวดเร็วและแม่นยำยิ่งขึ้น ควรดำเนินการใช้ระบบ โอนเงินผ่าน e-Payment หรือระบบธนาคารออนไลน์ (เช่น KTB Corporate Online) อย่างต่อเนื่องเพื่อหลีกเลี่ยงความล่าช้าและลดความเสี่ยงจากการเบิกจ่ายด้วยเช็ค และจัดทำ คู่มือขั้นตอนการเบิกจ่ายแบบมาตรฐาน (SOP) ที่ครอบคลุมเอกสาร แบบฟอร์ม และผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน

2. พัฒนาศักยภาพบุคลากร จัด การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เกี่ยวกับระเบียบการเงินการเบิกจ่าย และการใช้ระบบออนไลน์เป็นประจำทุกปี ส่งเสริมให้บุคลากร หมุนเวียนหน้าที่ (Job rotation) เพื่อให้เข้าใจกระบวนการครบทุกขั้นตอน ลดการพึ่งพาศักยภาพบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3. เพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารและการติดตามงาน จัดทำระบบ ติดตามสถานะการเบิกจ่าย

(Tracking System) ที่บุคลากรสามารถตรวจสอบความคืบหน้าได้แบบ Real-time จัดให้มีการประชุมพบทบทวนปัญหาและอุปสรรคการเบิกจ่ายเป็นระยะเพื่อหาทางแก้ไขทันที

4. การควบคุมภายใน (Internal Control) แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารก่อนส่งเบิก เพื่อป้องกันความผิดพลาดกำหนด จุดตรวจสอบ (Checkpoint) สำคัญในแต่ละขั้นตอนเพื่อลดระยะเวลาสูญเสียและป้องกันความซ้ำซ้อน

5. สร้างฐานข้อมูลกลางด้านการเงิน พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลการเบิกจ่าย เพื่อนำมาวิเคราะห์ประสิทธิภาพและใช้ประกอบการตัดสินใจในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ขยายขอบเขตการศึกษา ศึกษากระบวนการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณในโรงพยาบาลประเภทอื่น หรือในเขตสุขภาพอื่นๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ พิจารณาศึกษา การเบิก

จ่ายเงินในงบประมาณ (Budgetary Funds) ร่วมกับเงินนอกงบประมาณ เพื่อให้เห็นภาพรวมด้านการเงินครบถ้วน

2. เพิ่มตัวแปรในการศึกษา ศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบ e-Payment ต่อความเร็ว ความถูกต้อง และความพึงพอใจของบุคลากร วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การฝึกอบรมบุคลากร กับ คุณภาพการเบิกจ่าย และ การลดข้อผิดพลาด

3. เน้นการประเมินผลระยะยาว ติดตามและประเมินผลกระทบของการเบิกจ่ายที่พัฒนาแล้วในช่วง 3-5 ปี เพื่อดูว่าประสิทธิภาพยังคงอยู่หรือมีการถดถอย ศึกษาผลต่อ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และผู้ปฏิบัติงาน หลังใช้กระบวนการที่ปรับปรุงแล้ว

4. ศึกษาในมิติความคุ้มค่า (Cost-Benefit Analysis) วิเคราะห์ว่าการใช้ระบบใหม่หรือกระบวนการใหม่ช่วยประหยัดต้นทุนและทรัพยากรได้มากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับระบบเดิม

เอกสารอ้างอิง

1. กองคลัง กรมควบคุมโรค.(2558). แนวทางการปฏิบัติงาน การรับ-จ่ายเงินนอกงบประมาณ. กองคลัง กรมควบคุมโรค
2. กลุ่มบริหารงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2562). คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ.
3. อุไร ศรีทุมขันธ์.(2561). แนวทางการตรวจสอบภายในการจัดเก็บรายได้คำรักษาพยาบาลหน่วยบริการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม) พ.ศ. 2561 169-74
4. Best J. W.(1981), Research in Education, 4th Edition , New Delhi, Prentice Hall Of India Pvt. Ltd.
5. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561
6. นนทกร เกรียงศิริ.(2562). วิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารเงินนอกงบประมาณของประเทศไทย. วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มีนาคม 2562
7. สุนทร ไทรชมภู.(2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณผ่านระบบ GFMS. โรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์. โรงพยาบาลสิงห์บุรีเวชสาร ปีที่ 28 ฉบับที่ 1 ม.ค. – มิ.ย. 2562
8. มยุรี คนยัง.(2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเงินการคลังของโรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี. วารสารสิ่งแวดล้อมศึกษาการแพทย์และสุขภาพ. 9(4). 292-302.
9. พรทิพย์ ชมเดช ภควัฒน์ กลั่นปรีชา ทิพวรรณ กลั่นปรีชา. (2563). การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานเบิกจ่ายงบประมาณ กองบริหารการคลัง กรมควบคุมโรค. รายงานการวิจัย. กองบริหารการคลัง กรมควบคุมโรค4. วิพารัตน์ ศรีสวัสดิ์.(2566). แนวทางการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณตามแผนเงินบำรุง หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข: กรณีเขตสุขภาพที่ 6. วารสารการแพทย์โรงพยาบาลอุดรธานี. ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 (2023): มกราคม – เมษายน 2566
10. อุไรพร ดิเรกศรี.(2567). การประเมินคุณภาพรายงานทางการเงินของโรงพยาบาลหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน. 9(6). 713-21